

Rachab: 'moeder' van de Here Jezus

Liturgiesuggesties:

Opwekking 13, Opwekking 60, Opwekking 124

Psalm 75: 1, 2 en 7

Psalm 119: 24

Jozua 2

Psalm 68: 1 en 2 OB

Na verkondiging: Gezang 26: 1, 2, 3 en 4

Psalm 85: 3 en 4

***

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

Angst. Het verlamt je leven.

Het is als een harnas dat steeds meer gaat knellen.

Angst voor de tandarts.

Angst voor de narcose bij een operatie.

Angst voor een oorlog.

Angst voor de dood.

Angst. Je weet niet waar je het zoeken moet.

En slapen ... ach vergeet het maar.

Angst heerst er in Jericho.

Angst voor een onbekende vijand.

Een vijand, die - om in Kanaän te komen - doortocht verlangt. Jericho is een grensstad.

Sleutelstad voor het gebied ten Westen van de Jordaan.

Dáár zullen die vreemdelingen het eerst doorheen moeten.

'Wát staat ons - inwoners van Jericho - dan te wachten?

Wat zullen we moeten doen?

Die vreemdelingen toegang geven, doortocht verlenen?

Of zullen we ons terugtrekken achter onze muren en maar afwachten wat erover ons komt?

Trouwens, wat doen die lui eigenlijk in ons gebied?

Laten ze maar in de woestijn blijven.

Daar, waar ze al zo lang hebben rondgezworven.

En wat zullen de andere steden ervan zeggen?

Zo van: Waarom hebben jullie ze niet tegengehouden?

Jullie hebben toch zware muren, waar zoveel mensen aan gewerkt hebben?

Muren, die zoveel inspanning en misschien wel mensenlevens gekost hebben?

Nee, wij willen die vreemdelingen niet!'

Maar in de kroegen en op de markten hoor je de geruchten gonzen: 'Ze zijn als sprinkhanen.

Ze kwamen, ze zijn gekomen en ze hebben overwonnen.'

Voelt u de spanning in Jericho? Voel je de angst?
De Israëlieten, dat volk uit de woestijn, vormen het gesprek van reeds vele dagen.
En je hoort daar in Jericho fluisteren over de Amorieten en de koning van Basan.
Sterke legers stonden daar tegenover dat woestijnvolk.
Maar ze werden verslagen.
In Jericho - grensstad bij de Jordaan - probeert men elkaar moed in de spreken:
'Onze muren, daar kan niemand doorheen.
Die bieden pas echt bescherming.
Mensen kunnen er niet dóórheen, mensen kunnen er niet óverheen.
Onze stad zal door zijn muren beschermd worden.
Jericho - een kei van een stad!'

*

In het tentenkamp aan de overkant van de Jordaan, gemeente, is er verslagenheid en verdriet.
Mozes, de knecht van de HERE, is niet meer.
Mozes, de man door wie God Zelf, zijn volk meer dan 40 jaren leiding heeft gegeven, is gestorven.
Zijn graf zal nooit gevonden worden.
De HERE Zelf heeft hem begraven.
Mozes is dood. Hoe nu verder?

Toen sprak de HERE: "Mijn knecht Mozes is gestorven, welnu, maak u gereed, trek over de Jordaan hier, gij en dit gehele volk, naar het land dat Ik hun, de Israëlieten, geven zal.
Elke plaats die uw voetzool betreden zal, geef Ik ulieden, zoals Ik tot Mozes gesproken heb."
Het zijn woorden van de HERE tot Jozua. Woorden van vertrouwen.
Beloften voor de toekomst.
Wat er ook gebeurt: Hij houdt het verleden, het heden en de toekomst in zijn handen.
Ook al moeten mensen dat desondanks met bloed, zweet en tranen waarmaken.
"Vrees niet, want Ik ben uw God, Ik sterk u, ook help Ik u met mijn heilrijke hand."
Als straks het volk Israël de Jordaan is gepasseerd mogen ze bij ieder plek waar zij hun voeten neerzetten in stilte zeggen: 'Gegeven, gegeven.'
Stap voor stap.
De HERE is met ons, Immanuël!

*

In het geheim zendt Jozua - vanuit het Overjordaanse - twee verspieters uit.
Spionnen.
Hun namen worden niet vermeld.
Wel worden ze als zodanig maar liefst twaalf keer in dit hoofdstuk genoemd.
Hun opdracht luidt: "Gaat heen, neem het lánd in ogeschouw én Jericho!"
Jozua wil weten - als straks al die mensen van het Godsvolk de Jordaan moeten oversteken - waar dat het beste kan gebeuren.

Verder wil hij natuurlijk weten wat hem aan het andere kant van de Jordaan te wachten kan staan.

Jozua is nuchter genoeg om - al gelooft hij vast in de woorden en de beloften van de HERE - dan toch gewoon te doen wat er gedaan moet worden.

Hij draagt - als aanvoerder van dit volk - een enorme verantwoordelijkheid.

Maar God is - zo blijkt straks uit het rapport van de verkenners - Jozua en Israël allang een slag voor.

Zijn vrees is over de Kanaänieten gekomen.

En de HERE wil een zekere Rachab, de herbergierster en prostituée van Jericho, redden en haar zelfs gaan gebruiken in zijn plan tot redding van heel deze wereld.

Redden uit het oordeel!

En zo verlaten de twee spionnen in de vroege ochtend het tentenkamp van Israël.

Al gauw vinden ze een doorwaadbare plaats in de Jordaan en - in het gebied tussen de Jordaan en Jericho - een plaats voor het toekomstige legerkamp.

Jericho is eigenlijk maar twee uur lopen bij de Jordaan vandaan.

Een stad met een - voor die tijd - hoog ontwikkelde cultuur.

Jericho, de stad van de dadelpalmen.

Als je de opgravingen bezoekt zie je dat Jericho een flinke versterkte stad moet zijn geweest met dubbele muren.

Twee muren omringen de stad.

Een binnenmuur van zo'n vier meter dik.

En een buitenmuur van ongeveer twee meter dik.

Zeven tot tien meter hoog.

Een vestingstad, die je niet in een handomdraai kunt veroveren.

Stevige muren, dat zien de spionnen van Jozua direct.

En in die muren een stevig vergrendelbare poort.

Daardoor gaan mensen in en uit de stad.

Het is trouwens een geweldige drukte in en rond de poort van Jericho.

De twee denken niet op te vallen tussen al die bontgekleurde mensen.

Onopgemerkt - dat denken ze tenminste - komen ze de stad binnen.

Op hun gemak slenteren ze door de straten en over de pleinen.

Overigens - zo groot was Jericho helemaal niet.

Ze kijken hoe de wegen van en naar de poort lopen.

Ze bekijken het paleis van de stadsvorst, de koning van Jericho.

En dan is - voordat je er erg in hebt - het opeens avond.

De poort van de stad blijkt - met het oog op de komst van het woestijnvolk - al gesloten te zijn.

De twee spionnen besluiten om de nacht in Jericho door te brengen.

Er moet toch ergens een plaats om te slapen?

'Probeer het bij Rachab', zal het advies wel zijn geweest.

*

We nemen aan dat het huis van Rachab, broeders en zusters, jongelui, de stadsherberg is geweest.

Een herberg met een ruime 'bediening'.

Er zijn rekeningen uit de tijd van de Romeinen gevonden waarop ook de prijs van een vrouw staat vermeld:

Wijn en brood	1 aas
Warme kost	2 aas
Hooi voor het muildier	2 aas
Een meisje	8 aas.

Rachabs naam geeft het al aan.

Haar naam houdt verband met 'wijd-zijn', 'ruim-zijn', 'breed-zijn'.

Het past precies bij deze vrouw die het moreel ook ruim zag en ruim nam.

Rachab, de hoer, de herbergierster-prostituée.

Als je ervoor wilde betalen kon je ruimschoots van haar diensten gebruik maken.

Haar zaak is de enige in Jericho.

En alle vreemdelingen die in Jericho overnachten vereren haar met een bezoek.

Een prima schuilplaats.

En misschien dat de twee spionnen van Jozua hier nog wat meer inlichtingen kunnen krijgen.

Men schijnt in deze herberg nogal wat af te praten over de onweerstaanbare opmars van Israël naar Kanaän.

*

Rachab. Wat was dat voor een vrouw?

In het boek: 'Mensen in de Bijbel' staat ze afgebeeld als een knappe vrouw.

Gitzwarte krullende haren. Bruine ogen.

Een gouden band om haar voorhoofd.

Gouden ringen in haar oren.

Geraffineerd opgemaakt rond haar ogen.

Zwoele lippen. Een prachtige vrouw om te zien.

Maar niet alleen haar buitenkant is een plaatje.

Ook van binnen is Rachab een vrouw met karakter.

Ze 'runt' toch maar als vrouw helemaal alleen haar bedrijf.

Voor mannen is ze beslist niet bang. Ze weet wat ze wil.

Ook al is haar beroep keihard.

Ze waagt het zelfs om de dienaren van de koning van Jericho om de tuin te leiden.

Natuurlijk heeft ze - door haar mensenkennis - al lang door wie die twee mannen zijn die onderdak bij haar zoeken.

Natuurlijk heeft ze de verhalen gehoord over dit vreemde volk dat veertig jaren door de woestijn gezworven heeft.

Ze speelt met haar leven.

We lezen in een oud wetboek: 'Als in het huis van een herbergierster misdadigers zijn en zij die niet aan de regering uitlevert, dan moet die herbergierster gedood worden.'

Rachab riskeert dus haar leven.

En ze verstopt die twee spionnen onder de vlasstengels op haar platte dak.

"Zeker, die mannen zijn tot mij gekomen, maar ik wist niet vanwaar zij waren, en toen de poort met het donker gesloten zou worden, zijn die mannen weggegaan; ik weet niet, waarheen die mannen gegaan zijn."

Rachab, broeders en zusters, jongelui, liegt dat het gedrukt staat.

En haar verhaal is blijkbaar zo overtuigend, dat de soldaten van de koning van Jericho erin trappen.

Ze volgen haar advies zelfs op en 'achtervolgen' de spionnen van Israël tot aan de oevers van de Jordaan.

*

Van dit alles zegt nu de Bijbel, dat dit "door het geloof" is gebeurd.

"Door het geloof is Rachab, de hoer, niet met de ongehoorzamen omgekomen, daar zij de verspieders met vrede had opgenomen."

U kunt het nalezen in Hebreeën 11 vers 31.

En Jacobus schrijft: "En is niet evenzo Rachab, de hoer, uit werken gerechtvaardigd, toen zij de boodschappers in huis nam en langs een andere weg liet heengaan."

(2:25)

Beide bijbelschrijvers zetten zonder blikken of blozen Rachab de hoer - wat het geloof betreft - op één lijn met Abraham, de vader van alle gelovigen!

Vreemd, vindt u niet?

Kun je het verraad aan je stadsgenoten en kun je het liegen om twee vijanden van je volk onder de noemer van 'geloof' brengen?

Goed, Rachab zégt ook nog iets.

Als de soldaten weg zijn en de jacht op de twee Israëlische spionnen is ingezet, gaat Rachab naar het dak van haar huis.

Daar geeft ze een verklaring van haar vreemde gedrag: De HERE zit erachter.

Hij heeft ervoor gezorgd dat de mensen van Kanaän beven voor dat slavenvolk uit Egypte.

De schrik is hun om het hart geslagen omdat ze onweerstuitbaar opdringen.

En wat zégt Rachab?

Ze zegt: "Ik weet, dat de HERE u het land gegeven heeft en dat de schrik voor u op ons gevallen is en dat alle inwoners van het land voor u sidderen... want de HERE, uw God, is een God in de hemel en op de aarde beneden." (2:10 en 11)

Prachtig, vindt u niet?

Wat een belijdenis van deze heidense vrouw.

Hier is het begin van haar geloof in de HERE.

Hier komt het werk van de Heilige Geest aan het licht.

"Ik weet ..." Dat is veel meer dan woorden als: "Ik heb gehoord ..."

Ja, Rachab heeft veel gehoord over dit volk. Geen wonder.

Hoeveel reizigers van over de Jordaan zullen in de loop van de jaren bij haar langs geweest zijn?

Het volk Israël heeft lang genoeg heen en weer getrokken om onderwerp van gesprek te zijn geworden.

En Rachab - ze heeft deze verhalen niet alleen gehoord.

Ze heeft ze ook geloofd!

Ze is gaan geloven dat de God van Israël een God is in de hemel en op de aarde. En dat terwijl er nooit iemand van de evangelisatiecommissie bij haar langs is geweest.

Alles wat ze over deze God en over dit volk - uit de tweede hand - heeft vernomen gelooft Rachab.

"Ik weet ..." Rachab weet van horen zeggen.

Rachab gelooft omdat ze over deze God heeft horen spreken.

"Het geloof is uit het horen ..." schrijft de apostel vele eeuwen later.

Werkt God, gemeente, niet altijd op deze manier?

Eerst is er het horen. Dan volgt het geloven.

Wat doen we daarmee in de praktijk?

We hebben een bloeiende zondagsschool.

Al vanaf twee-en-een-half jaar wordt er de kinderen verteld over God.

De Bijbelklas en de catechisaties.

Opdat jongeren gaan geloven omdat ze de verhalen over God en over Jezus hebben mogen horen.

Maar wat doen we als gemeente naar buiten?

Volgende week een sing-in.

Da's heel open en heel vrijblijvend.

Ik las in de krant van een creatieve groep christenen die gisteren in het Centrum van Den Haag als zwarte Pieten kadootjes - een evangelie-boekje - uitdeelden op straat.

Ze vroegen de mensen twee overeenkomsten en of verschillen te noemen tussen Sinterklaas en God.

Als de mensen van onze tijd het evangelie niet kunnen horen, hoe zullen ze dan gaan geloven?

*

Rachab gelooft van horen zeggen.

Sterker nog, ze profeteert daar in Jericho op het dak van haar herberg.

Moet u zich eens indenken, een vrouw. In die dagen.

Een heidense vrouw - niet eens van Gods volk.

Bovendien een vrouw met een twijfelachtige reputatie.

En uitgerekend in deze vrouw werkt de Heilige Geest.

Rachab, de hoer, wordt door de Here God gebruikt als een profetes, als een getuige van zijn machtige daden.

We moeten helaas erkennen dat er búiten de kerk soms meer geloof gevonden wordt dan bij ons kerkmensen.

Voorbeeldje: Wat hebben we niet een angst als we moeten worden opgenomen in het ziekenhuis.

Wat maken we ons niet een zorgen over de keuzes die onze kinderen maken.

Wat maken we ons niet druk of het wel goed gaat met de onze gemeente.

En al met al, we worden er zo moe en zo moedeloos van dat we het niet meer zien zitten. Dat we niet meer weten hoe het verder moet.

En dan is er iemand - een buitenkerkelijke, een ongelovige - die je eraan herinnert :
'Ja, maar jij gelooft tenminste.

Jij kunt je zorgen tenminste ergens kwijt.'

Zomaar iemand - misschien wel je kamergenoot in het ziekenhuis, of je buurvrouw die net zo goed zorgen heeft over haar kinderen als jij.

Die je eraan herinnert: God is er toch ook nog!

Je kunt toch bij Hem terecht?

"Ik weet ..." zegt Rachab "dat de HERE u het land gegeven heeft!"

Gegeven heeft! Geen toekomst, maar voltooid verleden tijd.

'Jullie hoeven het land maar binnen te wandelen: "Elke plaats die uw voetzool betreden zal, geef ik ulieden."

Ze waren het, broeders en zusters, jongelui, blijkbaar vergeten, daar aan de overkant van de Jordaan in het tentenkamp van Israël.

God is er ook nog. Hij is de Immanuël, de God-met-ons, die voor hen uitgaat!

Hij is een goed werk begonnen.

Dat werk zal Hij voleindigen, tot vervulling brengen in Jezus zijn Zoon.

*

O ja, geloven is best wel moeilijk.

Want je moet steeds maar weer je vertrouwen stellen op de HERE, je God.

Op zijn beloften. Op zijn woorden - zoals die vastgelegd zijn in je Bijbel.

Je wilt zo graag wat meer.

Je wilt het zo graag met eigen ogen zien.

De vervulling van Gods beloften.

Voordat je kunt geloven.

Rachab gelooft in de HERE, de Schepper van hemel en aarde.

Ze gelooft niet meer in de veiligheid van de muren van Jericho.

Ze vraagt, bidt de God van Israël om haar leven te redden uit het oordeel dat komt.

"Geef mij een teken" zegt ze, 'waardoor ik te herkennen ben en gered kan worden.'

Een teken.

Ze kan toch net zo goed met die twee de stad uit vluchten.

Weg uit het oordeel dat straks over Jericho zal losbarsten.

Maar Rachab denkt niet alleen aan zichzelf.

Ze denkt ook aan haar familie.

Ze neemt het risico van alsnog ontdekt te worden en blijft in Jericho.

Het uithangbord van haar bedrijf, het rode koord, zal het teken worden van het verbond dat de twee mannen - uit naam van de God van Israël - met haar sluiten.

Niemand zal straks aan Rachab vragen: 'Hé meid, wat moet dat rode koord aan jouw huis?'

Rood is de kleur van de prostitutie, van de hoer.

Het wijst de vreemdeling de weg naar de herberg van Rachab.

Rachabs leven en dat van haar familie komt aan een rood koord te hangen.

Er is, broeders en zusters, jongelui, veel gefantaseerd over dat rode koord van Rachab.

Ach, ik heb er niet zoveel moeite mee om dat rode koord te zien als een heenwijzing naar Jezus Christus.

Zoals dit rode koord het teken van het behoud van Rachab en haar familie was, zolang ze zich maar achter dat koord bevonden, zo is het bloed van Jezus Christus voor een ieder die daarachter schuilt een teken van hun behoud. Sommigen vinden die uitleg ... inlegkunde.

De rode koord en het bloed van Jezus zijn slechts gegeven als een teken.

Een teken onderstreept een woord, een belofte van God.

Op die beloften mag je je geloof bouwen.

Voor nu en voor de toekomst.

*

Rachab wordt in haar vertrouwen niet beschaamd.

Op de dag dat de muren van Jericho vallen blijft haar huis op de muren staan.

Een Godswonder, dat is het.

Ja, want Hij wilde Rachab redden, dwars door het oordeel heen.

Hij wilde Rachab erbij hebben.

Hij wilde haar zelfs op een bijzondere wijze inschakelen in de komst van zijn heil in Jezus Christus voor alle volkeren.

Een Godswonder. Rachabs naam wordt straks genoemd in de stamboom van Jezus.

Zij wordt: moeder van de Here Jezus.

Rachab, blijkens Mattheüs 1, getrouwd met Salmon, de moeder van Boaz.

De man met wie later Ruth, de Moabitische zal trouwen.

De Joodse overlevering vertelt veel goeds van Rachab.

Men weet zelfs te vertellen dat Jozua met haar is getrouwd.

En dat er acht profeten tot haar nakomelingen behoren.

Of het waar is, ik weet het niet De Bijbel zwijgt daar over.

Waar de Bijbel wel van spreekt is haar vertrouwen, haar geloof.

Geloof waarin de angst plaats moest maken voor de overgave.

'Ik leg mijn leven in de handen van jullie God. Moge Hij mij en mijn familie genadig zijn.'

De schrijver van Hebrëeën 11 geeft Rachab een plaats in de rij getuigen van het geloof.

En Jacobus spreekt van haar werken op grond van dat geloof.

Er is, broeders en zusters, jongelui, geen twijfel aan, dat Rachab een oprechte gelovige was.

Want weet je, voor God telt dan je verleden niet meer.

Zo wordt een heidense vrouw, een vrouw met een bedenkelijke reputatie, straks opgenomen binnen Gods uitverkoren volk.

Bij de HERE gaat het soms anders als dat wij mensen denken.

Gods verkiezende genade is verrassend.

Wat verachtelijk is in de ogen van mensen, wordt geacht in de ogen van God.

Prostituées, tollenaars en wat voor zondaar ook krijgen ereplaatsen in het Koninkrijk van God.

*

"Ik weet, dat de HERE u het land gegeven heeft!"

Met deze woorden brengen de twee verspieters bij Jozua verslag uit van hun spionagetocht.

Dit is voor Jozua het wachtwoord.

De intocht kan beginnen.

Aan de overkant van de Jordaan wacht een vrouw die gekozen heeft voor de God van Israël.

Zij wordt straks gered, dwars door het oordeel heen.

Op grond van haar werken?

Op grond van haar geloof én haar werken!

In het beloofde land vallen muren om. Gods heil is niet alleen voor Joden.

Gelukkig maar.

Vier vrouwen uit Mattheüs 1 zijn er het bewijs van.

De Messias komt in zicht: Jezus, de Heiland, de Redder van heel de wereld.

Mijn Here en mijn Koning.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 6 december 1998

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !